Veiligheidsregio Drenthe

Gemeenteraden Drentse gemeenten

In c.c.: colleges van B&W Drentse gemeenten

Veiligheidsregio Drenthe
Postbus 402
9400 AK Assen
0592-324660
info@vrd.nl
www.vrd.nl

ons kenmerk	uw kenmerk	datum
U250075		17 december 2025
inlichtingen bij	telefoonnummer	email
Suzanne Roijakkers		directie@vrd.nl

onderwerp
Blik op begroting 2027 en begrotingswijziging 2026

Geachte raadsleden,

Eind 2024 hebben wij u meegenomen in de ontwikkelingen bij de VRD. De beleidsvisie 2025 – 2028 was net vastgesteld. We constateerden dat de rek uit de organisatie is. Deze ontwikkelingen vroegen eigenlijk om een extra investering. Omwille van het sombere financiële perspectief voor gemeenten begin 2025, is op dat moment voor 2026 de nullijn door ons aangehouden. Dat is niet langer houdbaar.

Wij beseffen ons dat voorliggend voorstel voor u op een erg ongunstig moment komt. De gemeentelijke begroting is immers net vastgesteld. Wij zien echter geen andere mogelijkheid dan deze stap. Wij zien voor de komende jaren een absolute noodzaak om de robuustheid van de VRD te versterken. Daarnaast zijn we geconfronteerd met een bezuiniging vanuit het Rijk. Wij hebben u over dit scenario vorig jaar al geïnformeerd. Dat maakt dat die nullijn niet meer verantwoord is. Helaas zijn wij genoodzaakt om buiten de reguliere planning & control cyclus om een begrotingswijziging 2026 voor te stellen. In deze brief leest u de toelichting daarop en geven wij u de mogelijkheid hierop een zienswijze te geven.

Daarnaast geven we in deze brief een eerste blik op de ontwikkelingen die we voor 2027 zien en daarmee de eerste contouren voor de begroting van dat jaar.

Begrotingswijziging 2026

Rijksbezuiniging

Tijdens het opstellen van de begroting 2026 hebben wij gemeld dat een potentiële bezuiniging van 10% op de rijksbijdrage BDUR niet verwerkt was in onze begroting. De hoop was dat deze bezuiniging zou worden teruggedraaid. Inmiddels is duidelijk dat dit niet is gelukt. Dat betekent dat wij het jaar starten met een niet sluitende begroting. Het is onmogelijk om dit tekort zelf op te vangen, dat zet de hulpverleningstaak van de VRD ernstig onder druk. Wij kunnen niet anders dan aan de 12 gemeenten een **eenmalige** bijdrage voor deze bezuiniging op de rijksbijdrage BDUR van € 790.000,- te vragen. We snappen dat we hiermee gemeenten laten opdraaien voor een bezuiniging van het Rijk. Er is daarom gekozen voor een eenmalige bijdrage, daarnaast blijven we erop aandringen via het Veiligheidsberaad dat deze bezuiniging

wordt teruggedraaid. Dit hangt onder andere af van de ontwikkeling van de kabinetsformatie. Indien de BDUR bezuiniging standhoudt zullen wij deze alsnog moeten verwerken in de ontwerpbegroting 2027.

Weerbaar Drenthe 'Met mekaar, veur mekaar'
In Drenthe hebben we een gezamenlijke aanpak op het vergroten van weerbaarheid afgesproken. De inzet op dat thema kleurt 2026 en 2027. Dit vraagt om een forse inspanning van gemeenten en de VRD.
Het kabinet maakt vanaf 2027 voor versterking van de weerbaarheid een bedrag van structureel € 25 miljoen vrij. Daarnaast komt € 35 miljoen beschikbaar voor noodsteunpunten. In de aanloopfase is in 2025 € 5 miljoen en voor 2026 € 10 miljoen beschikbaar.

In het algemeen bestuur van de VRD hebben wij een gezamenlijke aanpak voor weerbaarheid afgesproken. Hierover is in november een informerende raadsbrief gestuurd. De rijksmiddelen voor weerbaarheid zijn in 2026 onvoldoende om ons gezamenlijke programma te dekken. Kosten binnen die programma zitten in versterking van de bedrijfscontinuiteit van de VRD, investeren op bewustwording en inrichting van noodinfrastructuur. De helft van ons programmabudget in 2026 wordt gedekt met rijksmiddelen, voor de andere helft doen wij een beroep op de Drentse gemeenten. Wij vragen om een **eenmalige** bijdrage voor de programmafinanciering Weerbaar Drenthe van € 390.000,-. Vanaf 2027 zijn de programmakosten wel gedekt.

Ondersteuning brandweervrijwilligers
Voor de ondersteuning van brandweervrijwilligers is een grote urgentie tot investering. Wij zouden al in 2026 stappen willen gaan zetten. Inhoudelijk leest u hier meer over verderop in deze brief bij de ontwikkelingen 2027. Om de organisatie van de brandweer **structureel** te versterken vragen we een investering in begeleiding en ondersteuning van vrijwilligers met een bedrag van € 300.000,-.

Het extra budget is bedoeld voor aanvullende ondersteuning van (vrijwillige) postleiding van brandweerposten. Zij vervullen een spilfunctie binnen de brandweer in de vitaliteit en veranderkracht van de brandweer. De investering word gebruikt om de bestaande ondersteuning te versterken met 2 fte en ruimte te bieden voor trainingen, cursussen en andere begeleiding aan de postleiding.

Versterking GHOR
De GHOR bereidt de gezondheidszorg en de samenleving voor op rampen, crises en dreigingen die zorgsystemen kunnen ontwrichten. Naast deze wettelijke opdracht groeit de rol als adviseur en coördinator in een steeds complexer veld, van evenementenveiligheid tot de weerbaarheid van vitale processen in de Drentse gezondheidszorg. In een wereld waarin risico's snel veranderen, is een stevige en wendbare GHOR-organisatie essentieel.

De GHOR schiet al lange tijd tekort om alle wettelijke en maatschappelijke taken op een goede manier uit te voeren. De druk op medewerkers is te hoog en leidt tot overbelasting. Kwaliteit, vakbekwaamheid en paraatheid van crisisfunctionarissen staan onder druk. Daarom wordt een **structurele** bijdrage gevraagd van € 138.000,- voor een eerste uitbreiding van de capaciteit van GHOR met 1 fte. Daarnaast wordt een **eenmalige** bijdrage van € 50.000,- gevraagd voor herstel en onderhoud van het vakbekwaamheidsprogramma.

Samengevat stellen wij een begrotingswijziging 2026 voor van:

Onderwerp	Incidenteel	Structureel
Reparatie bezuiniging rijksbijdrage BDUR	€ 790.000,-	
Programma weerbaar Drenthe	€ 390.000,-	
Ondersteuning van brandweervrijwilligers		€ 300.000,-
Versterking GHOR		€ 138.000,-
Vakbekwaamheid GHOR	€ 50.000,-	
Totaal	**€ 1.230.000,-**	**€ 438.000,-**

In de bijlage zijn de bedragen weergegeven per gemeente.

Blik op begroting 2027

Het tweede deel van deze brief gaat in om de ontwikkelingen die onze begroting 2027 zullen kleuren. Wij informeren u jaarlijks in deze periode alvast over de inhoudelijke ontwikkelingen die wij voorzien.
Op diverse onderdelen van de organisatie zijn er ontwikkelingen die vragen om investering. U kunt een begroting 2027 verwachten met een aanzienlijke uitzetting.

Onderstaand leest u een eerste duiding van deze ontwikkelingen.

Investeren in continuïteit richting 2030
De uitvoering van ons primaire proces is kwetsbaar. Dat bleek al uit een benchmark onderzoek van Bureau Berenschot. Deze hebben wij begin 2025 met u gedeeld. Uit dit onderzoek bleek dat de VRD absoluut en relatief met lage kosten in het primaire proces en de overhead werkt. Het budget van de VRD is lager dan gemiddeld, zowel in absolute getallen als gecorrigeerd naar het aantal inwoners.

We lopen hierdoor op dun ijs en zien medewerkers op cruciale plekken omvallen. Veel medewerkers van de VRD hebben naast hun dagelijkse werk ook een rol in de Drentse Crisisorganisatie of zijn vrijwilliger bij de brandweer. Dat geeft een hele hoge mate van betrokkenheid aan. Ze staan letterlijk en figuurlijk dag en nacht aan. Loyaliteit en betrokkenheid is een belangrijke waarde in onze organisatie, maar mensen moeten hier ook in begrensd worden.

We moeten investeren in de komende jaren om onze organisatie robuust te maken. In de ontwerpbegroting 2027 zal geschetst worden welke inhoudelijke en financiële investering wij voorstellen.

Daarbij blijven we zeker ook zoeken naar andere oplossingen om het tij te keren. Dat kan bijvoorbeeld in vormen van samenwerking, toepassing van artificiële intelligentie of kennisgedreven werken in werkprocessen.

Robuuste brandweerzorg
De brandweer in Drenthe is diep geworteld in de samenleving. Vrijwilligers zetten zich met volle overtuiging in voor de veiligheid van hun dorpen en steden. Maar het huidige systeem loopt tegen zijn grenzen aan. De eisen aan brandweermensen zijn hoog, het werk wordt steeds ingewikkelder, en het is lastig om nieuwe vrijwilligers te vinden én te behouden. Als we willen dat de brandweer ook in de toekomst goed blijft functioneren, moeten we nú in actie komen.
Sinds 2020 heeft de VRD een nieuwe koers ingezet. Niet langer blijven verbeteren binnen het oude model, maar echt anders gaan werken. De richting is helder: van een uniforme aanpak naar een gelijkwaardige vorm van brandweerzorg. Dat betekent maatwerk per brandweerpost, een eerlijke verdeling van taken en opleidingen die aansluiten bij wat iemand kan en wil bijdragen. Zo blijft het werk haalbaar én aantrekkelijk.

Uit onderzoek van het NIPV[1] blijkt dat vrijwilligheid springlevend is, mits vrijwilligers goed ondersteund worden. De ingezette verandering lijkt de juiste weg, andere regio's volgen inmiddels dit voorbeeld. Toch zijn we er nog niet. Om het oude organisatiemodel echt te kunnen omvormen, is beweging nodig op de posten. Op dit moment ontbreekt het aan veranderkracht om dat voor elkaar te krijgen.

In de praktijk zien we dat het niet werkt om van elke vrijwilliger te verwachten dat hij of zij alles moet kunnen. Daardoor verliezen we mensen die wel willen helpen, maar niet passen binnen het strikte keurslijf van zware opleidingen en uniforme keuringseisen. Door toegenomen belasting op vakbekwaamheid en stapeling van taken, maken vrijwilligers andere keuzes voor hun persoonlijke situatie.

Differentiatie is nodig: in taken, in opleiding en in ondersteuning. Bovendien krijgen vrijwilligers een steeds belangrijkere rol bij het vergroten van de weerbaarheid van onze samenleving, bijvoorbeeld bij langdurige stroomuitval of andere crisissituaties. Dat vraagt om goede begeleiding en ondersteuning op het gebied van vakbekwaamheid, fysieke en mentale fitheid, en (persoonlijk) leiderschap. Daar zijn we nu nog onvoldoende op ingericht.

Ons begeleidend personeel is de laatste tijd vooral bezig met het oplossen van dagelijkse problemen. Die problemen nemen ook toe. Er is weinig ruimte om te bouwen aan de toekomst en dit leidt tot stagnatie. Uit het NIPV onderzoek blijkt dat onvrede en gedoe op de post de belangrijkste reden zijn waarom mannelijke vrijwilligers stoppen. Vrouwelijke vrijwilligers haken vooral af door keuringseisen die niet aansluiten bij de praktijk. Beide inzichten vragen om aanpassing. Als we niet investeren in begeleiding en ondersteuning, lopen we het risico dat vrijwilligers sneller vertrekken. Daarmee verliezen we waardevolle kennis en ervaring, dat gaat ten koste van de slagkracht en paraatheid van de Drentse brandweer.

Leidinggeven aan vrijwilligers was al ingewikkeld, zeker voor leidinggevende die uit de groep vrijwilligers komen. Leidinggeven aan vrijwilligers is daarbij nog complexer geworden als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. De mondigere samenleving zien wij terug in de posten. Dit vraagt om aandacht, tijd en leiderschap en ondersteuning vanuit de VRD. Iets wat wij nu onvoldoende kunnen bieden. Dat veroorzaakt gedoe op posten en leidt af van de noodzakelijke verandering. We moeten hierop investeren.

De urgentie is groot. Zonder investering neemt de slagkracht af, brandweereenheden zijn minder geëquipeerd voor hun inzet, de kans op fouten stijgt, en de veiligheid van onze inwoners komt in gevaar. Naast de gevraagde investering vanaf 2026, zal in de begroting 2027 een extra bijdrage worden gevraagd voor de brandweer.

Mentale zorg
In het najaar van 2025 heeft het algemeen bestuur de regeling PTSS als beroepsziekte vastgesteld. We zien dat er meer vraag en aandacht is voor de mentale belasting van brandweermensen. De PTSS regeling is een belangrijke voorziening, maar is een sluitstuk voor een heel pakket aan maatregelen dat we aanbieden om mentale zorg te bieden en te voorkomen dat PTSS optreedt. Het mentaal fit houden vraagt om extra capaciteit en investering. Op dit moment is de noodzaak het hoogst bij VRD medewerkers die tevens een operationele taak hebben. De eerste resultaten van een onderzoek van de universiteit van Maastricht onderschrijft de kwetsbaarheid van deze doelgroep.

GHOR: Voorbereid op het (on)waarschijnlijke
De opgaven van de GHOR en haar belangrijke maatschappelijke rol is eerder in deze brief uiteengezet ten behoeve van de begrotingswijziging 2026. Dit geldt onverminderd voor 2027 en verder.

De opgaven van de GHOR zijn stevig, het team heeft, sinds de start 25 jaar geleden, eenzelfde omvang. Het team is klein, werkt met grote betrokkenheid, maar staat onder toenemende druk door structurele werkbelasting, complexe vraagstukken, aanhoudende crises en tekorten in de zorg. Investeren is noodzakelijk om onze wettelijke taken te blijven waarmaken en de Drentse zorg weerbaar te houden.

[1] NIPV onderzoeken programma Vrijwilligheid

Meldkamer
Sinds 2011 hebben we een gezamenlijke meldkamer voor Drenthe, Friesland en Groningen in Drachten. Die meldkamer is opgebouwd vanuit de basistaken van de brandweer, ambulancedienst en politie. Crisisbeheersing en informatievoorziening zijn daar de afgelopen jaren aan toegevoegd. In de complexiteit van het optreden van de hulpdiensten is regie, duiding en informatie van groot belang. Ook hier gaan we stappen zetten. Maar daar waar we als eerste gezamelijke meldkamer in Nederland ooit voorop liepen, lopen we momenteel achter. Begeleiding op vakbekwaamheid, beleidscapaciteit op doorontwikkeling van producten en processen en de inzet van een calamiteitencoördinator, is (nog) niet in de begroting verwerkt. Dat moet hersteld worden.

Bedrijfsvoering voor continuïteit
Onze bedrijfsvoering is onmisbaar om brandweerzorg, cisisbeheersing en geneeskundige opgeschaalde zorg vorm te geven. Ondersteuning van vrijwilligers en de crisisorganisatie vraagt om flexibiliteit en andere werktijden. Juist als het spannend wordt, moet het goed blijven gaan. De Drentse opgave rondom weerbaarheid toont aan de de bedrijfscontinuïteit niet gegarandeerd is. Een investering in de continuïteit van onze bedrijfsprocessen is dus noodzakelijk. Alle primaire taken van de VRD moeten uitgevoerd worden als bijvoorbeeld de stroom 72 uur uitvalt. En dat is meer dan dat het licht blijft branden bij de VRD.

Versterking crisisbeheersing
Het Rijk geeft vanaf 2023 een structurele bijdrage om crisisbeheersing in de veiligheidsregio's te versterken. Met deze middelen investeren we in de versterking van de samenwerking met gemeenten en de netwerkpositie van de VRD. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de uitrol van het uniforme kwaliteitsniveau voor bevolkingszorg (UKB), die stapsgewijs plaatsvindt. Het UKB beoogt de samenwerking op gemeentelijke crisisrollen kwalitatief te verbeteren en te uniformeren.

Zienswijze
Ondanks de zorgvuldigheid van ons begrotingsproces voor 2026, zijn wij genoodzaakt u nu een begrotingswijziging voor 2026 voor te stellen. Hierop stellen wij u in de gelegenheid een zienswijze te geven op de voorgestelde begrotingswijziging 2026. Wij ontvangen uw reactie graag uiterlijk 13 maart 2026.

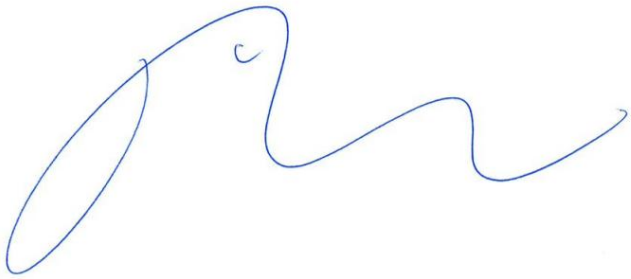
Tot slot
De Drentse werkwijze “Samenwerken voor Drenthe” kent op dit moment een gevarieerde uitvoering. Onze directeur Fred Heerink kan in gesprek met raden de genoemde ontwikkelingen nader duiden. In de gemeenten in Noord Drenthe en Zuid Oost Drenthe is dat ook de werkwijze. We bevelen deze inbreng van harte aan voor de gemeenten die nog een winteroverleg inplannen met hun gemeenteraad.

De ontwerpbegroting zal medio april 2026 voor zienswijze worden aangeboden aan de gemeenteraden. In mei verzorgen we een toelichting op de financiele kant daarvan tijdens de zomermarkten.

Mochten er in de tussentijd vragen zijn over deze brief en het proces, dan kunt u contact opnemen met onze bestuursadviseur, Suzanne Roijakkers.

Met vriendelijke groet,

namens het dagelijks bestuur Veiligheidsregio Drenthe,





Marco Out
Voorzitter

Fred Heerink
Secretaris

BIJLAGE

Gemeente	Aandeel	Bijdrage
Aa en Hunze	5,7	95.851
Assen	11,9	198.016
Borger-Odoorn	5,4	90.584
Coevorden	8,0	133.626
De Wolden	4,9	81.703
Emmen	25,1	418.110
Hoogeveen	9,6	160.771
Meppel	6,1	101.010
Midden Drenthe	7,1	118.779
Noordenveld	5,9	98.129
Tynaarlo	5,8	96.610
Westerveld	4,5	74.810
Totaal	**100**	**1.668.000**

		Begroting	BDUR	Weerbaarheid	Brandweer-zorg	GHOR	1e Wijziging 2026	Aangepaste Begroting
Bedragen * 1000		2026						2026
Programma Brandweerzorg								
Baten	Saldo	272					0	272
lasten	Saldo	-27.313			-300		-300	-27.613
Totaal programma Brandweerzorg		**-27.041**	**0**	**0**	**-300**	**0**	**-300**	**-27.341**
Programma Crisisbeheersing								
Baten	Saldo	2.056	-195				-195	1.861
Lasten	Saldo	-2.380					0	-2.380
Totaal programma Crisisbeheersing		**-325**	**-195**	**0**	**0**	**0**	**-195**	**-520**
Programma GHOR								
Baten	Saldo	0					0	0
lasten	Saldo	-1.605				-188	-188	-1.793
Totaal programma GHOR		**-1.605**	**0**	**0**	**0**	**-188**	**-188**	**-1.793**
Programma Bedrijfsvoering								
Baten	Saldo	2.321					0	2.321
lasten	Saldo	-12.250		-390			-390	-12.640
Totaal programma Bedrijfsvoering		**-9.929**	**0**	**-390**	**0**	**0**	**-390**	**-10.319**
Dekkingsbronnen								
Gemeentelijke bijdrage		33.973	790	390	300	188	1.668	35.641
Rijksbijdrage (Bdur)		6.110	-595				-595	5.515
Overige dekkingsmiddelen		707					0	707
Lasten		-1.139					0	-1.139
Totaal aan dekkingsbronnen	**Saldo**	**39.651**	**195**	**390**	**300**	**188**	**1.073**	**40.724**
Saldo van lasten en baten								
Totaal baten	Saldo	45.439	0	390	300	188	878	46.317
Totaal lasten	Saldo	-44.687	0	-390	-300	-188	-878	-45.565
Resultaat voor bestemming		**752**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**752**
Mutatie reserves	B/L	-752					0	-752
Resultaat na bestemming		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**